

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Roma Sancta sive Benedicti XIII. Pontificis Maximi &
Eminentissimorum & Reverendissimorum S. R. E.
Cardinalium Viva Virtutum Imago Æri & literis in
perennaturam Virtutum memoriam incisa**

Conlin, Johann Rudolph

Augustæ Vindelicorum, Anno MDCCXXVI

VD18 10209328

No. XX. Ulysses Josephus Cardinalis Gozzadinus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72633)

No. XX.

ULYSSES JOSEPHUS CARDINALIS GOZZADINUS.

Ulysses Josephus tit. S. Crucis in Jerusalem Cardinalis Gozzadinus Bonnoniensis, Episcopus Imolensis natus est Bonnoniæ 10. Octobris An. 1650. Is ex nobilissima Gozzadinorum familiâ gentilitias virtutes, ex Bonnoniâ doctorum patriâ sapienciam prorsus admirandam hausit. Hoc gemino virtutis æquè, ac sapienciæ remigio in altissimum gloriæ Oceanum maximus hic Ulysses provehebatur; nam in facultatibus Philosophicis æquè ac juridicis, tum etiam Theologicis tam admirandos progressus fecerat, ut pene neminem in urbe, orbis etiam doctissimâ, ante se relinqueret. Latine castissimè loquitur. Ore nunquam non oracula fundit. Calamo difficultates quas-cunque subtilissimè discutit; cum vitæ inculpata tenor accedat, est, cur in aulâ Romanâ brevè inclaruerit; neque enim tantæ intelligentiæ lumen oculos Romanorum, utique non luscis diu latere potuit. Inprimis Innocentius XII. in solertissima hujus viri operâ multum spei reponebat, quem pene moriens Theodosiæ Archiepiscopum nominavit, ut ad majora ascensuro viam ocyus panderet. Sita est Theodosia (quam modo Jassam nuncupant) in Taurico Chersoneso. Emporium est, totius Tartariæ facile princeps, unde Constantinopolin usque variæ merces exportantur. Ea urbs à Machomete II. Christiani nominis flagello (nam captâ Constantinopoli Orientale Christianorum imperium extinxerat) Genuensibus A. 1475. extorta fuerat; jam Ponto Euxino latè dominatur, efficitque, ne Moscorum naves ex Tanai & Mæotide palude per Bosphorum Cimerium in mare nigrum infundantur, & terrorem latè ad Constantinopoleos usque moenia spargant. Planè eo tempore, quo Azovium in Moscorum manibus erat, sola Caffa obstabat, ne Bosphoro Cimerio superato, Christianorum naves ante ipsa Constantinopoleos moenia hostibus stupentibus sese videntas præberent; immò navium aliquot, eas angustias præterlapsæ, Constantinopolitanis in conspectum venère. Christianorum eâ in urbe maxima multitudo est, qui tamen ignorantia suæ tenebris involuti fidem, antiquitè traditam, ni Superi provideant, planè dediscunt. Prospicit tamen, quantum potest, Sacra Roma, Zelosos Missionarios in eas Orientales plagas in miserorum solamen alios post alios immittendo, ne tot innocentes animæ, in media Barbarie destituta, miserè pereant. Ex quadraginta supra unum templis, quas Turcæ, cæli provisu, Christianis indulgent, Arminii triginta & duo, Græci duodena, & ii, qui fidem Romano-Catholicam profitentur, non nisi unum possident; Pari modo ex quater mille ædibus, quibus urbs ampla constat, facile octingentæ à Christianis inhabitantur. Et hos denique ceu suos, sub Turcarum sæva tyrannide gementes incolas Eminentissimus noster Purpuratus Gozzadinus Theodosiæ Archiepiscopus respicit, in hanc ille urbem oculos, mentemque advertit, inde Constantinopoleos moenia quasi prospectat, tunc denique se felicissimum sensurus, si *Salutare Dei* in iis regionibus sibi conspiciere detur. Sub Clemente XI. in aulâ Philippi V. regis Hispaniarum Apostolicum nuntium sedulissimo studio agebat; & inde revocatus (nam Sacræ Reipublicæ necessitates tantum virum sibi vindicabant) longum sui desiderium Ibericæ nationi reliquerat. Rex ipse, per honorificis literis ad Clementem

N

datis,

datis, ingenuè professus est, se sedi Pontificiæ eò etiam titulò magnoperè obstrictum teneri, quòd virum ad se allegasset, qui suis, & totius nationis desiderijs, utpote sapientiã summus, unicè fecisset satis; & in quo nemo bonus quispiam reperiret, quòd reprehenderet. Romam redux factus, brevium Apostolicorum, quæ ad principes scribuntur, Secretarius à Clemente denominatus est; & in maximè arduo munere, ac periculosis Sacræ Reipublicæ temporibus, quando inimicus Mars totam latè Italiam pervagabatur, animo tam probè composito suam ipse provinciam obibat, ut circumspectissimo Hyerarchæ, & cum eo Europæ Principibus universis undequaque satisfaceret; Pontificis in eum favor eò magis elucescebat, quando Eminentissimo Purpurato Pauluzio aliquantum absente, ejus in Secretariatus Status (ut vocant) munere vices gnaviter & cum laude obivit. Is itaque insignem meritis Clemens XI. grandium ingeniorum fautor & remunerator eximius ad Purpuram dudum commeritam Ann. 1709. 15. Aprilis vocavit. Pontificis oratio, hunc novum Collegam Sacro Collegio proponentis, hujus tenoris fuit: Ad majorem Dei gloriam, Sanctæque Romanæ Ecclesiæ utilitatem & decus, Fraternitatum Vestrarum numero adscribere intendimus Venerabilem fratrem Josephum Ulyssè Gozzadinum, Archiepiscopum Theodosiæ, Brevium nostrorum, quæ ad Principes scribuntur, Secretarium, cujus virtutes longa jam familiari experienciã nobis probatæ, vobis pariter satis prospectæ sunt. &c. &c. Sacro Collegio adlectus, mox Romam, ingenti bellorum metu concussam, sapientibus ipse consilijs adjuvit; nam cum Germanus miles, nescio quas injurias prætexens, in Statum Pontificium infestus irrueret, Optimus Pontifex ingruens bellum non gladio, quem prudenter intra vaginam reconditam haberi voluit; sed solertissimo suorum consilio facilè discussit. Anno 1714. 16. Februarii à Clemente Legationi Romaniolæ præficièbatur, quæ jam per quadriennium vacaverat, Eminentissimo Purpurato Ruffo inde ad Legationem Ferrariæ revocato. Fuerat tunc Sanctissimus Pater in eò publicis præconijs condecorando, iterum totus; cujus ea verba, fatidico videlicet ore prolata excipiebantur: *Se de ejus fide, doctrinã, prudentiã, atque integritate plurimum in Domino confidere.* *Lis tunc coloribus Eminentissimus Purpuratus velut in tabulã à gravissimo Censore Clemente, in suis ad unguem omnia exigente, depingebatur, multò felicior, cum sic viva virtutum suarum imago omnium animis repræsentabatur, quàm si fragilis vultus, Appellæo etiam penicillo expressus, in posterorum quàm diutissimè conspectu exstaret; nam eximias has animi dotes nulla dies auferret, nulla ætas corrodet, nullus livor diminutum ibit.* Eodem anno 20. Augusti in publico Consistorio Apostolicæ sedis de Latere Legatus ad Elisabetham Parmensem, Regis Philippi V. Sponsam, ex Italia discessuram deputabatur, *ut nova Regina (verba erant summi Pontificis) in ditione Sacratæ sedi etiam quoad temporalia subiecta, in quã nata & educata fuisset, adhuc commoranti, Apostolicam Benedictionem deferret, Regale connubium gratularetur, nec non fastum ac prosperum in Hispaniam iter, aliisque omnia, cœlesti accedente Benedictione, appreceretur &c. &c.* Hanc sibi impositam provinciam gnaviter obiturus Eminentissimus Purpuratus, nihil operæ intermisit, ut Pontificiam Majestatem gentibus, maximo numero ad eam nuptiarum solemnitatem Parmam undequaque accurrentibus, faceret palam; Enimvero comitatu perquam numerosissimo urbem ingrediebatur, ipsemet equo vectus generoso, tantòque sessorum superbo: à dextris Eminentissimum Purpuratum Aquavivam regiarum nuptiarum Procuratorem, à sinistris Parmæ ac Placentiæ Ducem Franciscum Farnesium habebat. Antonius Farnesius Germanus Ducis frater quàm proximè præibat. Aderant cum suo Episcopo Reverendissimi Capitulares, quos integer Clerus, & facer Religiosorum cœtus longo agmine insequèbatur. Nobilium Dynastiarum ad festivam hanc pompam condecorandam tanta multitudo affluerat, quantam ægrè integra urbs Parmensis, ampla licèt & splendida capiebat. Quamvis sub imenso pondere pene ædes fatiscerent, nullum tamen infortunium festivam diem obfusca-

obfusca-

obfuscavit. Umbellam, tanto Pontificis Legato destinatam, octoni nobilissimi proceres, gratissimum onus, sustinebant. Ubi ad Basilicam deventum est, hymnus Ambrosianus, tormentis undequaque reboantibus, decantatus est, tam concinna Musices suavitate, quantam quidem ab Italis expectare possis, utpote palmam eo in genere aliis nationibus longè præripiantibus. Inde in Ducis Palatium ad cœnam opiparè instructam itum, Eminentissimo Purpurato, quâ est humanitate, gratum supercilium ita undequaque dispensante, ut nemo se neglectum, nemo præteritum sentiret. Biduo abhinc nuptiarum solemnia exquisitissimâ pompâ peragebantur; ubi quicquid in Hispania magnificentum, aut in Italiâ decorum, quodam nationum certamine proferebatur. In medio pavimento ex adverso Sacræ Aræ magnificentissimum subsellium pro regia Coniuge, & Serenissimo ejus parente Parmæ ac Placentiæ Duce regis Hispaniarum pronubo elevabatur. Eminentissimi Legati subsellium à dextris erat, sublimiter exstructum. In opposito latere sinistro Eminentissimus Purpuratus Aquaviva, & pone illum Princeps Antonius Farnesius auro instratas sedes occupaverant. Princeps Mater Dorothea Sophia Palatina in oedeo subito opere exstructo, & aureis tapetibus exornato, cum illustrium fœminarum Gynecæo spectatum stabat. Postquam ab Urbinatum Prolegato Ludovico Anguiscola Pontificium Diploma, quo dispensatio in quarto consanguinitatis gradu inter Neosponfos continebatur, altâ voce recitatum fuisset; nec minùs à Prolegato Ferrariensi Gerardo Giandemairio Procuratorium Philippi V. omnibus coram productum inspiceretur, Regia Sponsa à quatuor Episcopis ad Aram deducebatur, principe Parmensi, Philippi V. ut diximus pronubo, iisdem deducentibus, ponè insequente. Mox Eminentissimus Purpuratus Gozzadinus sacris nuptiis benedicebat; imensa, illa etiam die, multitudine hunc actum avidis oculis hauriente, ita ut planè dubium relinquere-
 tur, an Hispana illa Pallas (nam sapientissimam & plurimarum linguarum Principem nemo non dignoscit) ad se videndam plures allexerit, aut Eminentissimus Purpuratus, qui toto denique incessu Apollo patuit, plures in se obverterit. Reducem factum Clemens XI. paterno affectu complexus est, & suo munere ex amissim defunctum, publico præconio condecoravit. Enimvero qualis, quantisque Gozzadinus sit, inde dimetiari licet, quòd post excessum Clementis XI. in primo scrutinio non paucis in eum Patrum suffragiis iretur; nec tamen vir cœlestis Angelum sibi præpositum indoluit: sed suo etiam suffragio Michaellem Angelum de Comitibus, virum meritissimum, in id fastigii unâ reposuit. In eadem suam Fori Cornelii Ecclesiam frequenter excurrebat, ut suas oves optimus pastor nunquam non præsens pasceret; & licet expertissimum Principem grandia in aulam Romanam negotia nunquam non revocant, ambidextrum tamen in omnibus agit, utpote qui unâ manu aras, alterâ forensia Sacræ Reipublicæ negotia, utrobique sumus pertractat. Planè Eminentissimus hic Purpuratus Ulysses Josephus verè Ulysses est, cum Ecclesiam sibi commissam, suam videlicet Penelopen arctissima charitate nunquam non complectatur. Ulysses est, cum victor sui animus nullos fluctus, qui mundi pelago superincumbunt, reformidet. Ulysses est, qui fallacia mundi illicia ceu auribus obduratis, Syrenum dolos facillè despiciat. Ulysses est, cum virtuosissimum ejus pectus nulla improba Circe vitiorum veneno in orbem latè dominans, unquam expugnârit. Ulysses est, qui feliciter enatato mundi pelago, gravidam immortalibus meritis navem, aliquando ad æternæ felicitatis portum, suam nempe Ithacam, fortunatissimo cursu appellet.